

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

**MICRO
POLIS**

Kestävän kasvun
vauhdittaja

lijoen matkailun kehittämissuunnitelma 2025-2030 18.6.2024

Iijoen matkailun avainlukuja

Iijoki on koko Pohjois-Pohjanmaan halki virtaava 370 kilometriä pitkä joki, jonka lähteet ovat Iijärven seudulla Kuusamossa, josta se virtaa Taivalkosken, Pudasjärven ja Oulun Yli-Iin kautta Iihin. Iijoki laskee Perämereen Iin kirkonkylän eli Iin Haminan kohdalla.

Iijoen historia on ainutlaatuinen. Iijoki alkoi muodostua vähitellen jääkauden jälkeen noin 10 000 vuotta sitten. Ensimmäiset ihmiset alkoivat asuttaa Iijokivartta noin kahdeksantuhatta vuotta sitten. Saamelaiset puolestaan saapuivat Iijokilaaksoon noin 500 vuotta eaa.

Iijokeen liittyy monenlaisia tarinoita, arvoja ja käyttötapoja. Iijoen vesistö, suisto ja Perämeren rannikko tarjosivat tuhansien vuosien ajan tärkeän kauppaväylän erityisesti tervalle ja lohelle. Tänä päivänä Iijoki tarjoaa upeita luontokokemuksia, kalaisia vesiä, ja omaleimaista kulttuuritarjontaa. Iijokeen yhdistettäviä arvoja ovat rauha, pimeys, hiljaisuus, puhtaus ja erämaisuus. Iijoen luontoarvoina korostuvat maisema-arvot, veden puhtaus, erämaisuus sekä kalakantojen runsaus.

Iijoki ja Oulun seutu kuuluvat Visit Finland Rannikko -suuralueeseen. Suomen rannikolta löytyy maailman suurin saaristoalue, joka kattaa yli 50 000 saarta. Eläväiset rannikkokaupungit, rento elämäntyyli ja perinteinen saaristolaiskulttuuri ovat merellisen elämän tunnuspiirteitä. Alueelta löytyy niin ihania pikkukyliä kuin majakoita, kartanoita, kivikirkkoja ja kansallispuistoja, jotka levittäytyvät sekä maalle että merelle.

Iijoen matkailun lukuja

Ii, Yli-Ii, Pudasjärvi, Taivalkoski

243 työpaikkaa

158 matkailuyritystä

7 122 vapaa-ajan asuntoa

166 VisitFinland DataHub -tuotetta

4 Sustainable Travel Finland -yritystä

1 kansallispuisto

4 visit -alueorganisaatioita

Tausta ja tavoitteet

Ijoen alueen matkailualan yrittäjät, toimijat ja kuntien kehittämissyhtiöt ovat tunnistaneet vesistö-, luonto- ja kulttuuri- ja koulutusmatkailussa **paljon potentiaalia, mutta myös selkeitä kehittämistarpeita**. Alueen yrittäjät ovat toivoneet apua matkailutoimijoiden verkostoitumiseen, matkailupalveluiden tuotteistamiseen, tapahtumien kehittämiseen, digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämiseen, uusien markkinointikanavien käyttöönottoon sekä yhteismarkkinoinnin kehittämiseen.

Ijoen matkailun kokonaiskuvan muodostaminen ja selvät askeleet matkailutoimijoiden tarpeista ja liiketoiminnan kasvattamisesta niin yritys- kuin aluetasolla muuttuneessa nykytilanteessa ovat kuitenkin puuttuneet. Tällä selvitystyöllä on haettu näkemyksiä, ratkaisuja ja toimenpidesuosituksia näihin ongelmiin. **Ijoen matkailuselvitys viitoittaa Ijoen matkailun yhteisen tahtotilan tuleville vuosille.**

Matkailuselvitys on toteutettu vahvasti elinkeinoelämälähtöisenä ja alueen yritykset ovat olleet avainasemassa työn onnistumisessa. Emme ole kuitenkaan unohtaneet kehittämistoimijoita, kuntia ja alueen asukkaita, joilla myös on ollut sanansa sanottavana. **Osallistamalla ja yhteiskehittämällä matkailua voidaan näin kehittää kestäväällä, osallistavalla ja vastuullisella tavalla** - ympäristö, liiketoiminta, paikallisväestö, kuntakohtaiset intressit ja erityispiirteet huomioiden.

TAVOITTEET

1. Luoda visio Ijoen matkailun kehittämisestä ja investointitarpeista tuleville vuosille.
2. Tehdä kartoitus luonto- ja kulttuurimatkailun kehittämistoimenpiteistä.
3. Laatia strategia ja konkreettinen toimenpidesuunnitelma tavoitteiden saavuttamiseksi.
4. Tuoda esille alueen erottautumistekijät ja kilpailuedut sekä ainutlaatuiset vetovoimatekijät.
5. Luoda alueelle toimiva ja yhteiseen hiileen puhaltava matkailutoimijoiden yhteistyöverkosto, joka ajaa alueen yhteistä etua.

Matkailuselvitys on matkailun strategisen ja operatiivisen kehittämisen väline. Selvitystä tarkastellaan ja arvioidaan säännöllisesti. Suunnitelmaa myös päivitetään arviointityön pohjalta ja aina tarpeen niin vaatiessa.

Tätä me ollaan - nykytila 2024

Alueen yrityksiltä, yhdistyksiltä, aluekehittäjiltä, päättäjiltä ja asukkailta kysyttiin mielipiteitä matkailun kehittämisestä syksyllä 2023. Vastauksia saatiin 280 kpl ja suurin vastaajaryhmä oli iiläiset asukkaat (40,36 %). Kyselyä käytettiin myös yrityshaastattelujen pohjatietona. Haastatteluita tehtiin yrityksiin 17 kpl, ja kaikkiaan yritys vastaajia oli 40 kpl. Vastausten pohjalta on muun muassa tunnistettu alueen kehittämiskohteita ja vahvuuksia. Seuraavassa keskeisiä nostoja kyselyn tuloksista.

Iijoen matkailun kehittämistarpeet

Iijoen alueen matkailun kehittämisessä tarvitaan monipuolisempia palveluita, sillä alue tarjoaa runsaasti hyödyntämättömiä mahdollisuuksia. Vastaajat toivovat lisää mm. opastettuja retkiä, kalastuspalveluita, tiedon saatavuutta etenkin kalastukseen liittyen ja laadukkaita majoitusvaihtoehtoja. Vastausten perusteella palveluiden keskittäminen ja helppous ostettavuudessa sekä valmiiksi järjestetyt elämyspaketit ovat tärkeitä matkailijoiden houkuttelemiseksi. Lisäksi kulttuuritarjonnan, tapahtumien ja paikallisten erikoisuuksien hyödyntäminen ovat avainasemassa alueen matkailun kehittämisessä.

Toimintamallien puutteet Iijoen alueen kehittämisessä liittyvät kuntien ja yritysten yhteistyön vahvistamiseen, palveluiden yhteensovittamisen ja yhteismarkkinoinnin parantamiseen sekä luontomatkailun ja retkeilyreittien panostuksen lisäämiseen. Lisäksi tarvitaan kansainvälisen markkinoinnin tehostamista ja selkeää yhteistä visiota alueen kehittämiselle.

Kyselyyn vastanneiden näkemyksen mukaan matkailun kehittäminen ja tunnettuuden lisääminen voisi elävöittää aluetta, luoda työpaikkoja ja lisätä taloudellista hyvinvointia. Matkailun kehittäminen myös toisi uusia elinkeinomahdollisuuksia ja lisäisi koko alueen elinvoimaa. Matkailun avulla voitaisi myös lisätä tietoisuutta joen haasteista ja samalla parantaa sen luonnonolosuhteita.

Syitä matkailla Iijoen alueella

Luonto: Luonto mainitaan lähes kaikissa vastauksissa, ja se kattaa maisemat, vesistöt, metsät ja luonnon monimuotoisuuden.

Kalastus ja metsästys: Aktiviteetit ovat tärkeitä alueen matkailijoille.

Rauha ja hiljaisuus: Alue tarjoaa rauhaa ja hiljaisuutta, erityisesti sesonkien ulkopuolella.

Saavutettavuus: Helppo saapuminen ja sijainti lähellä muita kohteita tekevät alueesta houkuttelevan.

Puhtaus: Puhdas luonto ja ympäristö ovat merkittävä houkutteleva tekijä.

Vastausten perusteella Iijoen alue tarjoaa monipuolisia luontoelämyksiä, kalastusmahdollisuuksia ja rauhallista ympäristöä, jotka houkuttelevat erityisesti matkailijoita, jotka arvostavat luonnonrauhaa ja vesistöjen läheisyyttä.

Keskeisiä kärki- ja vetovoimakohhteita

Iljoen matkailun SWOT

Vahvuudet, Heikkoudet, Mahdollisuudet ja Uhat

Vahvuudet

- Alueen sijainti ja saavutettavuus: Oulun läheisyys ja VT4
- Tila, rauha, pimeys, hiljaisuus ja puhtaus
- Paikallinen "outous", erikoisuus ja autenttisuus
- Alueen koskemattomuus, alkuperäisyys, erämaisuus
- Yhteisöllisyys, kylät, kulttuuri, historia, perinteet, 1001 tapaa nähdä, kotiseuturakkaus
- Paikallinen ruokakulttuuri ja perinneruoat
- Vastuullisuus, kestävyys ja ilmastoystävällisyys/myönteisyys
- Yrittäjäystävällisyys, pienen kunnan ketteryys, yhteistyö

Heikkoudet

- Saavutettavuus, alueen laajuus ja pitkät välimatkat
- Yhteisen tavoitteen puuttuminen, yhteistyön vähäisyys
- Yhtenäisen toimintakulttuurin puuttuminen, tieto on myös hajallaan
- Emme osaa nähdä vahvuuksiamme
- Innon ja rohkeuden sekä osaamisen puuttuminen
- Matkailun kausiluonteisuus ja vetonaulan puuttuminen
- Tuotteiden, palveluiden ja lupien ostettavuus
- Tuotteistamisen ja brändäämisen puuttuminen
- Infran, vaelluskalojen ja resurssien vähäisyys

Mahdollisuudet

- Vahvuuksien tunnistaminen ja vahvistaminen
- Alueen hyödyntäminen laajemmin
- Matkailullisen vetonaulan/kärkituotteen kehittäminen
- Infran ja alueen sisäisen saavutettavuuden parantaminen
- Saavutettavuuden hyödyntäminen: 4-tie, Oulun läheisyys
- Keskieurooppalaisen kohderyhmien huokuttelemisen
- Iin maine ilmastokuntana, kestävyys, turvallisuus
- Lüksusmatkailuun panostaminen ilman turistimassoja
- Taide, kulttuuri, perinteet, ruoka, matkanjärjestäjät
- Trendien hyödyntäminen

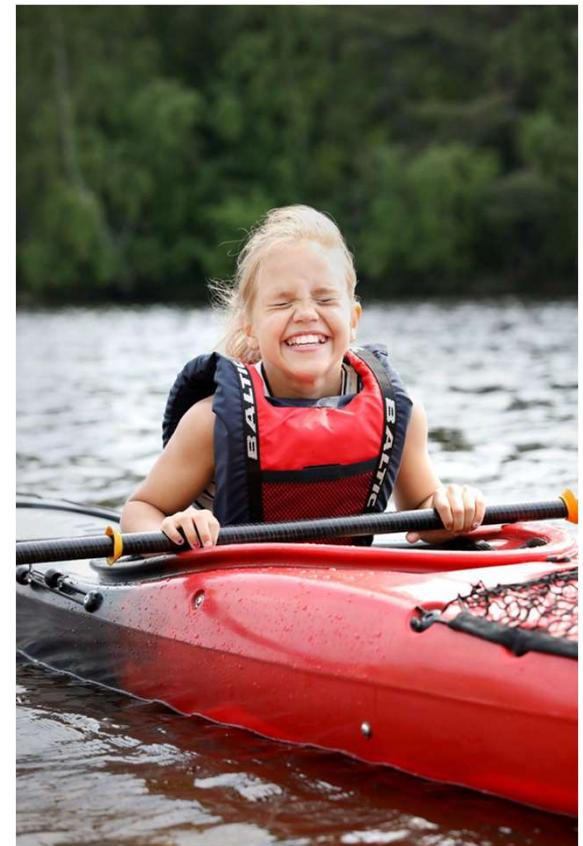
Uhat

- Alueen sisäinen muutosvastarinta, asiat eivät etene
- Emme löydä yhteistä visiota ja halua
- Liika rakentaminen, metsien hakkuut, veden laatu, luonnon tila, kalakantojen heikentyminen/katoaminen
- Väestön väheneminen
- Massaturismi
- Ohitustie
- Sodan, turvattomuuden lisääntyminen
- Talouden heikkeneminen entisestään
- Pandemiat, luonnonmullistukset, ilmastonmuutos

lijoen myyntivaltit

Ainutlaatuisuusväittämiä ja erottautumistekijöitä

1. Ainutlaatuinen joki, joka yhdistää laajan alueen - kaupunkoja, kyliä, maaseutua, erämaita ja tunturialueita
2. Jokialue alkaa tuntureilta päättyen mereen, joki muodostaa valmiin toimintaympäristön matkailun kestäväälle kehittämiselle ja ympärivuotisuudelle
3. Alueen rikas ja pitkä kulttuuriperintö, niin kaupankäynnin, paikallisen elämäntavan ja kuin kulttuurihistorian osalta.
4. Luonnon monipuolisuus ja ympärivuotisuus, luonnonilmiöt ja tietylle kohderyhmälle rajattu tuote (niche-matkailu)
5. Alueen logistinen asema lähellä muita matkailualueita ja saavutettavuus sekä lentoyhteyksien, raideliikenteen että läpikulkuliikenteenkin näkökulmasta
6. Merkittävä alueellinen ja kansainvälinen kysyntä

Matkailun kehittämisen yhteiset avaintteemat

Perusta kuntoon

- Brändi
- Tarjonta
- Toimijat
- Työkalut
- Markkinoinnin ja myynnin strategia / pelikirja

Toimintamalli

- Toimintasuunnitelma
- Yhteiskehittäminen
- Roolitus ja resurssointi
- Yhteistyöverkostot
- Työkalut

Tuote- ja palvelukehitys

- Asiakasryhmät
- Asiakaskokemus
- Tuotteistus ja kaupallistaminen
- Kestävä kehitys
- Infrastrukturi

Tunnettavuus

- Mielikuva ja haluttavuus
- Yhteismarkkinointi
- Sisällöntuotanto
- Orgaaninen löydettävyys
- Kampanjointi, PR ja Media

Ostettavuus

- Myynnin malli
- Onlineostettavuus
- Markkinointi- ja myyntikanavat
- DMC-/matkanjärjestäjätyö
- Kumppanuudet

Mittarit ja tavoitteet

- Avainmittarit
- Tavoitteet
- Tiedolla johtaminen
- Välineistö
- Toiminnan ohjaus & kehitys

Esimerkki:tuotetarjonta ja -kehitys

Iljoen matkailu tarvitsee tuoteinventoinnin, kokonaistarjonnasta ei ole tällä hetkellä selkeää kuvaa. Ilman kokonaistarjonnan ymmärrystä aluetta on vaikea markkinoida yhtenäisenä alueena, osana laajempaa suuraluetta tai reitistöjä. Nykyisen tarjonnan laadun ja kohderyhmävetoisuuden lisäämiseksi olemassa olevaa tarjontaa halutaan tuotteistaa, kaupallistaa ja myös jatkokehittää, esimerkiksi onlineostettavuuden, kestävyuden ja taloudellisen kannattavuuden ja brändimielikuvan näkökulmista. Alueella tarvitaan myös tarjontaa laajentavia uusia tuotteita, palvelukokonaisuuksia ja myös matkaketjuja.

LIJOEN MATKAILUN JA MATKAILUTOIMINNAN KEHITTÄMISSUUNNITELMA 2025-2030

VISIO:

Iijoki on rohkea, rauhallinen ja ympärivuotinen tunnettu matkailujoki Suomessa. Toimintamme on verkostoitunutta, tuotteistettua ja kestäväälle pohjalle perustuvaa.

MISSIO:

Tehdä Iijoki tunnetuksi ja auttaa matkailuyrityksiä kasvamaan. Rakentaa yhdessä uusi matkailualue Pohjois-Suomeen.

ARVOT:

1. Rohkea ja rauhallinen
2. Arktinen ja mystinen
3. Erämainen ja hiljainen
4. Puhdas ja koskematon
5. Perimää hyödyntävä ja perimää kunnioittava

SYITÄ TULLA ALVEELLE?

Luonto
Kalastus ja metsästys
Rauha ja hiljaisuus
Saavutettavuus
Puhtaus

MAHDOLLISUUDET

Luontomatkailu
Kalastusmatkailu
Vesistömatkailu
Ruokamatkailu
Kulttuurimatkailu
Koulutusmatkailu

KASVUN JA KEHITTÄMISEN TOIMINTA- JA KEHITYSMALLI

Iijoen matkailun
jatkuvuus

Tuote- ja
palvelukehitys

Markkinointi ja
myynti

Toimintaympäristö
ja infra

DIGITAALISUUS, SAAVUTETTAVUUS, VASTUULLISUUS, YMPÄRIVUOTISUUS

TAVOITE 2030:

Vuonna 2030 Iijoki on tunnettu, merkittävä, ympärivuotinen ja verkostoitunut matkailualue Suomessa.

KEHITTÄMISEN

TEEMAT

Perusta kuntoon
Tunnettavuus
Toimintamalli
Ostettavuus
Tuote- ja palvelukehitys
Mittarit ja tavoitteet

STRATEGISET TAVOITTEET:

Yhteinen päämäärä
Elinvoiman lisääminen
Vahvuuksiin nojaava tuotekehitys
Myyntin kasvattaminen
Toimiva infra

MIHIN PITÄISI PANOSTAA?

Yhteistyö ja verkostot
Asiakaslähtöisyys ja asiakaskokemus
Virkistysmahdollisuudet ja kalatalous
Ympärivuotinen saavutettavuus
Kestävyys ja vastuullisuus
Matkailualueen, -tuotteiden ja palvelujen myynti
Tiedolla johtaminen ja tiedolla kehittäminen

ONNISTUMISSUUNNITELMA:

Yhteisesti hyväksytty, sisäistetty ja toimijoita hitsaava toimintamalli, joka vie Iijoen matkailua ja yritysten matkailutoimintaa eteenpäin valituilla askelmerkeillä.

li

Oulu (Yli-Ii)

Pudasjärvi

Taivalkoski

Onnistumissuunnitelma

- ▲ **Aito tahto ja sitoutuminen on varmistettu**
Can Do -asenne ja Voittava joukkue -ajattelu
- ▲ **Kestävälle pohjalle ja loogiseen kehittämisen rakentuva**
Jokainen hyötyy yhteistyöstä, kehittämiselle on olemassa selkeä polku
- ▲ **Yhteinen linja ja suunta on valittu**
Kaikki tietävät mitä pitää tehdä, mitä tullaan tekemään ja millaisilla resursseilla
- ▲ **Syöttöpeli**
Matkailu on yhteistyötä ja yhteistuottamista, tarvitaan erilaisia rooleja ja tekijöitä
- ▲ **Esiintyminen yhtenä kokonaisuutena**
Yhteiskäyttöisillä välineillä ja yhteisillä sisällöillä tavoitetaan kohderyhmät
- ▲ **Käytettävissä olevien resurssien käyttö on viisasta**
Perustoiminnan lisäksi kehittämistyötä projektoidaan erillisiksi hankkeiksi
- ▲ **Laatuajattelu**
Kun tavoitellaan kestäväää kasvua ja myönteistä bränditunnettuutta, sinne päin -mallit ja vanhat mekanismit eivät enää toimi.

**Yhteisesti
hyväksytty,
sisäistetty ja
toimijoita hitsaava
toimintamalli,
joka vie lijoen
matkailua ja
yritysten
matkailutoimintaa
eteenpäin valituilla
askelmerkeillä**

Arvopohjaisuus ja yhteinen tahto

Arvot

1. Rohkea ja rauhallinen
2. Arktinen ja mystinen
3. Erämainen ja hiljainen
4. Puhdas ja koskematon
5. Perimää hyödyntävä ja perimää kunnioittava

Visio

Iijoki on rohkea, rauhallinen ja ympärivuotinen tunnettu matkailujoki Suomessa.

Toimintamme on verkostoitunutta, tuotteistettua ja kestäväälle pohjalle perustuvaa.

Missio

Tehdä Iijoki tunnetuksi ja auttaa matkailuyrityksiä kasvamaan.

Rakentaa yhdessä uusi matkailualue Pohjois-Suomeen.

Strategiset tavoitteet

1. Yhteinen päämäärä
2. Elinvoiman lisääminen
3. Vahvuuksiin ja erityispiirteisiin nojaava
4. Jatkuva tuotekehitys
5. Myynnin kasvattaminen
6. Toimiva infra

Kehittämisen kärjet

1. Yritysvetoinen kehittäminen ja verkostot
2. Yhteismarkkinointi, tunnettavuus ja myynti
3. Asiakslähtöisyys ja asiakaskokemus
4. Kestävyys ja vastuullisuus huomioiden
5. Ympärivuotisuus ja saavutettavuus
6. Tiedolla johtaminen ja dataperustainen kehitys

Tahto- ja tavoitetilä

Haluamme, että Iijoesta tehdään vuosien 2025-2030 aikana uusi, yhtenäisesti toimiva ja kestävästi kehittyvä matkailualue.

Ymmärrämme Iijoen matkailun tämän hetkisen tilanteen ja lähtökohdat.

Olemme myös sisäistäneet laajan alueen potentiaalin, vahvuudet ja erityispiirteet.

Olemme valmiit tekemään töitä ja panostamaan matkailun kehittymisen ja kasvun aikaansaamiseksi.

Tiedämme myös mitä meidän pitää tehdä käytännössä ja mitä myös edellytetään eri toimijoita.

Vuonna 2030 Iijoki on tunnettu, merkittävä, ympärivuotinen ja verkostoitunut matkailualue Suomessa.

Vuonna 2030 Iijoki houkuttelee ja puhuttelee yhdessä harkittuja ja valikoituja kohderyhmiä, niin Suomesta kuin ulkomailtakin.

Kohderyhmät

Lomamatkailija

- ▲ Päiväkävijät
 - ▲ Pidempiaikaiset lomailijat
 - ▲ Läpikulkumatalla olevat
 - ▲ Palaavat matkailijat, joilla pysyvä syy saapua uudelleen
-
- ▲ Yksin
 - ▲ Kaverin/perheen kanssa
 - ▲ Ryhmänä
 - ▲ Suomalaiset ja ulkomaalaiset

Työmatkailija

- ▲ Päiväselteään kävijät
 - ▲ Komennuksella olevat
 - ▲ Läpikulkumatalla olevat
 - ▲ Kokoukset, tyky- ja asiakastilaisuudet
-
- ▲ Yksin
 - ▲ Työkavereiden kanssa
 - ▲ Asiakkaiden kanssa
 - ▲ Suomalaiset ja ulkomaalaiset

Paikalliset / Lähialue

- ▲ Lähilomailijat
 - ▲ Alan harrastajat
 - ▲ Tapahtumakävijät
 - ▲ Läpikulkumatalla etelä-pohjois ja länsi-itä
-
- ▲ Yksin
 - ▲ Kaverin/perheen kanssa
 - ▲ Sukulaiset ja tuttavat
 - ▲ Suomalaiset ja ulkomaalaiset

**Vapaa-ajan matkailijat ja työmatkailijat Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin alueella
Lappiin, Ruotsiin ja Norjaan läpikulkumatalla olevat matkailijat**

Kriittiset kehittämistoimenpiteet

Yhteinen päämäärä ja strategia - Tuotteistaminen - Markkinointi - Infra

Digitalisaatio - Vastuullisuus - Saavutettavuus - Ympäristö

Matkailuhanke Iijoelle
Tarinareitistöjen kehittäminen Kuusamosta Iihin
Reitistöjen kehittäminen

Ii	Yli-Ii	Pudasjärvi	Taivalkoski
Matkailuyritysten saaminen kuntaan	Kierikkikeskuksen näyttelytoiminnan ja kivikauden kylän kehittäminen	Kaupungin Infogis-karttapalvelun kehittäminen. Kalapaikat ja lupa-alueet samaan palveluun.	Vesistömatkailun tuotteistaminen ja uusien palveluntarjoajien houkutteleva yritys. Teemoja puutavaran uittoperinne, lohien kalastus, tervanuitto, eväkomatkat sodan aikana
Kotipesän kuntoon saaminen: yritykset, tuotteet, markkinointi, yhteistyö		Uusien vesistömatkailutuotteiden kehittäminen Iijoen pääuoman ympärille.	
Keskustan rannan alueen kehittäminen		Kalastuskohteiden tuominen selkeämmin esille valmiille sivustoille, some-nostojen tekeminen.	
Iijoen suistovisio ja Iilinsaaren kehittäminen			Kuusamon ja Taivalkosken matkailustrategioiden toteuttaminen

Kehittämisen projektointi 2025-2030

*) Infrastruktuurin ja toimintaympäristön investointien toteutuminen kohde- tai aluesuunnittelutyön ja erillisen projektoinnin perusteella

li

Kehittämistoimenpiteiden
määrittely ja kuvaukset

Avaintema	Toimenpiteet	Tavoite	Tulokset	Aikataulu	Vastuutaho	Tärkeys
Yhteinen päämäärä	Matkailuhanke Iijoelle	Matkailun laaja-alainen ja kokonaisvaltainen kehittäminen ja matkailun kasvattaminen alueella.	Ijoen matkailu kehittyy ja kasvaa. Matkailuyrityksiä syntyy lisää ja matkailusta kertyvät tulot kasvavat. Matkailuinfra paranee. Ijoen alue nähdään matkailijoiden silmissä houkuttelevana.	2024-2027	Micropolis, Ijoen varren kunnat	Kriittinen
Yhteinen päämäärä	Matkailuyritysten saaminen kuntaan	Matkailun laaja-alainen kehittäminen.	Matkailu kasvaa ja monipuolistuu. Matkailuyritysten lukumäärä lisääntyy ja liikevaihto kasvaa.	Jatkuvaa työtä	Kunta, Ilaakso, Micropolis	Kriittinen
Markkinointi	Kotipesän kuntoon saaminen: yritykset, tuotteet, markkinointi, yhteistyö	Entistä myyvämmän ja houkuttelevamman palvelutarjonnan kehittäminen.	Matkailijoiden määrä lisääntyy, yritysten matkailutulo kasvaa ja palvelut paranevat.	Jatkuvaa työtä.	Yritykset, Micropolis	Kriittinen
Infra	Keskustan rannan alueen kehittäminen	Iin Vanhan Haminan ja keskustan alueen houkuttelevuuden kasvattaminen. Laadukkaan ja matkailijat huomioivan ympäristön luominen.	Alueen matkailua tukevat palvelut ja saavutettavuus kehittyvät. Maisemallisten arvojen ja alueen erityispiirteiden tunnettuus kasvaa.	2024-2028	Kunta	Kriittinen
Infra	Ijoen suistovisio ja Illinsaaren kehittäminen	Kehittämissuunnitelman laatiminen vesistön saavutettavuuden parantamiseksi.	Ijoen suisto saavutettavuus paranee ja siellä tehdään kuntalaisten hyvinvointia ja matkailua tukevia toimenpiteitä.	2024-2029	Kunta, seurakunta, yksityinen	Kriittinen
Yhteinen päämäärä	Yhteiset säännölliset tapaamiset	Vertaisoppiminen, yhteistyökuvioiden luominen, ristiinmyyminen.	Palvelut monipuolistuvat, liikevaihto ja matkailutulo kasvavat, erilaiset tuotepaketit kehittyvät ja monipuolistuvat sekä resurssit riittävät.	Jatkuvaa työtä.	Micropolis, yritykset	Olennainen
Yhteinen päämäärä	Opaskoulutus yhteistyössä oppilaitosten kanssa	Palvelujen monipuolistaminen	Opaspalvelut laajentuvat myös kv-asiakkaille.	2025-2026	Kunta, Micropolis	Olennainen
Tuotteistaminen	Ulkoilureittien suunnittelu	Reitistöjen määrä lisääminen sekä matkailijoiden ja asukkaiden palvelutarjonnan parantuminen.	Matkailijoille ja asukkaille syntyy uusia ulkoilureittejä.	2024-2025 2025-2027	Kunta/Micropolis	Olennainen
Tuotteistaminen	STORE uittotarinareitit	Uittohistorian esille tuominen ja uusien tuotteiden kehittäminen.	Matkailijoille ja asukkaille syntyy uusia uittotarinareittejä.	2024-2026	Micropolis	Olennainen

Avaintema	Toimenpiteet	Tavoite	Tulokset	Aikataulu	Vastuutaho	Tärkeys
Tuotteistaminen	Gravel -reitistön kehittäminen	Uusien pyöräilyreittien kehittäminen.	Matkailijoille ja asukkaille syntyy uusia pyöräilyreittejä.	2025-2027	Kunta/Micropolis	Olennainen
Tuotteistaminen	Tapahtumien kehittäminen	Uusia tapahtumia tai olemassa olevien tapahtumien kehittäminen.	Matkailijoille ja asukkaille syntyy uusia tai parannettuja tapahtumia.	Jatkuvaa	Kunta, Micropolis/yritykset	Olennainen
Infra	Reitistöjen kehittäminen	lijoen reitistöjen, palvelurakenteiden ja infrastruktuurin kunnon, laadu ja saavutettavuuden kartoittaminen.	Laaditaan kehityssuunnitelma, johon kootaan priorisoitujen reittien jatkokehittämisen kannalta olennaiset hankkeen tulokset.	2024-2025	Micropolis	Olennainen
Infra	Matkailua tukevan maanhankinta ja kaavoitus	Matkailutoiminnan mahdollistaminen ja monipuolisuuden lisääminen.	Matkailun liiketoiminnan kasvaa ja lisää elinvoimaa.	Jatkuvaa työtä	Kunta	Olennainen
Infra	Vesistöjen ruoppaus	lijoen suiston saavutettavuuden parantaminen.	lijoen suistoon syntyy uutta matkailuliiketoimintaa.	2024-2025	Kunta/osakaskunnat	Olennainen
Infra	Kalastuslupien osto, vesille pääsy	Kalastuslupien ostamisen ja vesille pääsyn helpottaminen.	Ostettavuus helpottuu ja yksinkertaistuu (digiostettavuus, applikaatio)	2025-2027	Kalatalousalue/ lijoin sopimus/ Metsähallitus	Olennainen
Yhteinen päämäärä	Matkailuhenkilöstön palkkaaminen	Matkailun kehittäminen, matkailumarkkinointitoimenpiteiden tekeminen.	Matkailu kehittyy ja on ammattimaista.	2027-	Kunta, Micropolis	Nice to have
Yhteinen päämäärä	Kylien kehittäminen osana lin strategista yleiskaavaa 2040	Kylät kehittyminen elinvoimaisiksi ja matkailuystävällisiksi.	Kylien palvelutarjonta kehittyy ja käyntikohteet matkailijoille lisääntyvät.	2027-	Kylät, kunta, Micropolis	Nice to have
Tuotteistaminen	Moottorikelkkareittien kehittäminen	Moottorikelkkareittien kehittäminen	Matkailijoille ja asukkaille syntyy uusia moottorikelkkareittejä.	2027-	Kunta	Nice to have
Tuotteistaminen	Eurovelo -reitistön kehittäminen	Pitkänmatkan pyöräilytiereitin kehittäminen.	Osana Eurovelo-reitistöä syntyy uutta palvelutarjontaa.	2027-	Kunta	Nice to have
Infra	Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja lin Röytän hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen.	Luontomatkailun ja virkistyskäytön järjestäminen kestäväällä tavalla alueen suojeluvarvot huomioiden.	Luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja muun käytön tavoitteita ja tarpeita sovitetaan yhteen 10–15 vuoden ajanjaksolle.	2023-2027	Metsähallitus	Nice to have

Yli-li

Kehittämistoimenpiteiden
määrittely ja kuvaukset

Avainteema	Toimenpiteet	Tavoite	Tulokset	Aikataulu	Vastuutaho	Tärkeys
Tuotteistaminen	Kierikkikeskuksen näyttelytoiminnan ja kivikauden kylän kehittäminen	Alueen muinaishistorian näyteikkunan ja historian havainnollistaminen ja kiinnostavuuden lisääminen koululaisille, matkailijoille ja alueen asukkaille.	Kierikin tunnettuus ja kiinnostavuus kohteena niin alueen asukkaille, matkailijoille kuin historiasta kiinnostuneille tai sitä tutkiville kasvaa. Kansainväliset verkostot ja yhteydet lisääntyvät. Kesäkaivausten myötä uudet löydöt ja kiinnostavat uutiset lisäävät median kiinnostusta ja paikan tunnettuutta.	Jatkuvaa työtä	Oulun kaupunki, sivistys- ja kulttuuripalvelut, museo ja tiedekeskus hallinto	Kriittinen
Yhteinen päämäärä	Kahvila-ravintola-, majoitus ja kokouspalvelut yrityksen pyörittäminä	Palvelujen käytön ja viiptymän sekä matkailijoiden lisääntyminen.	Liikevaihto ja työpaikat lisääntyvät alueen yrityksiin.	Jatkuvaa työtä	Kierikinhovin yrittäjä yhteistyössä Oulun kaupungin kanssa	Olennainen
Yhteinen päämäärä	Kahvila-ravintola, vähittäiskauppa ym. palvelutarjonnan kehittäminen	Kaupan ja palveluyritysten neuvominen, toimintaedellytysten kehittäminen, uusien palveluyrittäjien löytäminen	Omaleimaiset paikalliset palvelut lisääntyvät Yli-lin asukkaille ja matkailijoille. Matkailutulo, liikevaihto ja työpaikat lisääntyvät paikallisiin yrityksiin.	Jatkuvaa työtä	BusinessOulu, uusyrityskeskus, Leader/maaseutuyritysten rahoitukset	Olennainen
Tuotteistaminen	Tarinat ja reitistöt, yhteyksiä lijoivarren toimijoiden kanssa	Luonto- ja kulttuurielämyksien ja kiinnostavan sisällön lisääminen matkailijoille ja viiptymän kasvattaminen.	Matkailuliiketoiminta kehittyy ja työpaikat lisääntyvät alueen yrityksiin.	2025-	Alueen yritykset yhteistyössä jokoivarren kaupunkien ja kuntien kanssa	Olennainen
Tuotteistaminen	Ohjelmapalveluja/vierailukohteita	Poroon liittyvien tuotteiden kehittäminen Kierikkiin ja koko lijoivarrelle.	Matkailun vetovoima lisääntyy Kierikkiin ja lijoivarteen, lisää tuloja ja työpaikkoja paikallisiin yrityksiin.	2025-	Porotalouden yrittäjät, paliskunnat ja matkailupalveluiden tarjoajat yhteistyössä Oulun kaupungin ja muiden kuntien kanssa.	Olennainen
Tuotteistaminen	Maatila-/kotieläintilakohteiden/kohteen löytäminen	Lähimatkailijoiden ja lapsiperheiden vierailujen lisääntyminen Kierikin lisäksi Yli-lin alueella	Sivutulot ja lisätyömahdollisuudet lisääntyvät alueen yrityksille.	2025-	Maaseutuyritykset, MTK, ProAgria	Nice to have

Pudasjärvi

Kehittämistoimenpiteiden
määrittely ja kuvaukset

Avaintema	Toimenpiteet	Tavoite	Tulokset	Alkataulu	Vastuutaho	Tärkeys
Infra	Kaupungin Infogis-karttapalvelun kehittäminen. Kalapaikat ja lupa-alueet samaan palveluun kaupungin muiden palveluiden kanssa.	Kohteiden löytymisen ja tarvittavien lupien saatavuuden helpottaminen.	Ostettavuus paranee.	06/2024-10/2024	Pudasjärven Kehitys Oy, Pudasjärven kaupunki, Iijoen kalatalousalue	Kriittinen
Tuotteistaminen	Uusien vesistömatkailutuotteiden kehittäminen Iijoen pääuoman ympärille. Aktivoidaan yrityksiä tuotteistamaan sekä luodaan mahdollisuuksia yritysten verkostoitumiselle.	Uusien tuotteiden ja palvelukokonaisuuksien syntyminen. Lisää houkuttelevuutta kesäajaksi myös Pudasjärven keskustan alueelle.	Alueelle lisää matkailijoita alueelle, uusia työpaikkoja, uusia yhteistyömahdollisuuksia yritysten välille.	06/2024-06/2025	Yrittäjät, Pudasjärven Kehitys (aktivoijana)	Kriittinen
Tuotteistaminen	Kalastuskohteiden tuominen selkeämmin esille valmiille sivustoille, some-nostojen tekeminen.	Asukkaiden ja matkailijoiden tietouden lisääntyminen rakennetuista kalastuspaikoista keskustan alueella. (laiturit yms.)	Alueen aktiviteettimahdollisuudet kesäaikaan lisääntyvät, palvelutarjonta tulee paremmin esille ja uusia harrastajia koukutetaan kalastuksen pariin matalalla kynnyksellä.	05/2024-08/2024	Syötteen matkailuyhdistys/ Pudasjärven Kehitys Oy	Kriittinen
Infra	Reitistöjen kehittäminen	Iijoen reitistöjen, palvelurakenteiden ja infrastruktuurin kunnon, laadun ja saavutettavuuden kartoittaminen.	Laaditaan kehityssuunnitelma, johon kootaan priorisoitujen reittien jatkokehittämisen kannalta olennaiset hankkeen tulokset.	2024-2025	Micropolis, Pudasjärven Kehitys Oy, Pudasjärven kaupunki	Olennainen
Yhteinen päämäärä	Kala-Dealer-hanke. Osakaskuntien aktivointi ja kehittäminen. Elinkeinokalatalouden kehittäminen, osaamisen vahvistaminen, kaupallisuus matkailun näkökulmasta.	Pienimuotoisen ammattikalastuksen ja jalostuksen syntyminen paikallisiin vahvuuksiin, verkostoihin ja kysyntään tukeutuen.	Osakaskunnat aktivoituvat toimimaan kaupallisella tavalla kalastukseen ja jalostukseen liittyen.	05/2024-04/2025	Pudasjärven Kehitys Oy, Pudasjärven osakaskunnat, Metsähallitus, Iijoen kalatalousalue	Olennainen

Avaintema	Toimenpiteet	Tavoite	Tulokset	Aikataulu	Vastuutaho	Tärkeys
Yhteinen päämäärä	Kyläyhdistysten palveluiden esiin nostaminen, verkostoitumistapahtumiin osallistuminen.	Kyläyhdistysten toiminnan aktivoiminen ja palvelutarjonnan saatavuuden parantaminen.	Kyläyhdistysten elinvoima paranee.	Jatkuvaa toiminta	Pudasjärven Kehitys Oy, Pudasjärven kaupunki	Olennainen
Tuotteistaminen	Tarinallisuuden tuominen kulttuuri- ja vesistömatkailun tuotteistamiseen, paikalliset tarinat tuotteiksi.	Paikallisen kulttuurihistorian tunnettavuuden lisääminen ja tuotteistaminen.	Uusia tuotteita ja palveluita sekä työpaikkoja syntyy alueelle.	01/2025-12/2026	Pudasjärven Kehitys Oy (hanke), Pudasjärven kaupunki, Yritykset	Olennainen
Infra	Vesistömatkailun saavutettavuuden kehittäminen alueellisesta näkökulmasta. Alueellinen kysely matkailijoille.	Alueellisen liikkumisen tarpeiden selvittäminen asiakkaan näkökulmasta.	Asiakkaiden toiveet ja tarpeet liikkumisen suhteen selkeytyvät.	05/2026-08/2026	Pudasjärven Kehitys Oy, Pudasjärven kaupunki	Olennainen
Yhteinen päämäärä	Oppilaitosyhteistyön kehittäminen; koulutukset, työvoiman saatavuus, pitovoima alueella.	Jatkumon luominen työvoiman saatavuudelle tulevaisuudessa. Paikkakunnan imagon kohottaminen houkuttelevana asuinpaikkana.	Lisää asukkaita kuntaan	Jatkuvaa työtä	Pudasjärven Kehitys Oy, Pudasjärven Kaupunki, Oppilaitokset	Olennainen
Tuotteistaminen	Tapahtumien suunniteltu markkinoiminen, uusien tapahtumien järjestäminen	Olemassa oleville tapahtumille kävijöiden ja matkailijoiden lisääminen.	Lisää matkailijoita alueelle. Pitovoiman lisääntyminen	Jatkuvaa työtä	Kyläyhdistykset, tapahtumajärjestäjät, Pudasjärven Kehitys Oy, Pudasjärven Kaupunki	Olennainen
Infra	Gravel-reittien kehittäminen	Uusien reittien saaminen alueelle.	Lisää alueen vetovoimaisuutta	Toimenpidehanke 2026-2028	Pudasjärven Kehitys Oy, Naturpolis	Olennainen
Infra	Maastopyöreittien kehittäminen	Uusien reittien saaminen alueelle.	Lisätään alueen vetovoimaisuutta uusien reitistöjen kautta.	Toimenpidehanke 2026-2028	Metsähallitus, Pudasjärven kaupunki, Pudasjärven Kehitys Oy	Nice to have

Taivalkoski

Kehittämistoimenpiteiden
määrittely ja kuvaukset

Avaintema	Toimenpiteet	Tavoite	Tulokset	Aikataulu	Vastuutaho	Tärkeys
Tuotteistaminen	Vesistömatkailun tuotteistaminen ja uusien palveluntarjoajien houkuttelevuus yrittäjyyteen. Teemoja puutavaran uittoperinne, lohenkalastus, tervanuitto, evakkomatkat sodan aikana	Uusien ympärivuotisten kulttuuritapahtumien ja -kohteiden sekä ohjelmapalveluyrityksien syntyminen, Johkun käyttöönoton lisääntyminen ja alueen tuotteiden verkko-ostettavuuden parantuminen. Uusia asiakassegmenttien löytymisen ja alueelle tuleminen.	Uusia alueellisia reittejä ja tarinoita syntyy matkailuyritysten hyödynnettäväksi. Uusia yrittäjiä perustetaan alueelle, mitä kautta tulee lisää matkailijoita ja matkailutuloa yrityksille.	2024-2026	Naturpolis/ Reino-hanke	Kriittinen
Tuotteistaminen, yhteistyö, kansainvälinen matkailu, ympärivuotinen matkailu, matkailun vastuullisuus, digitalisaatio ja saavutettavuus	Kuusamon ja Taivalkosken matkailustrategioiden toteuttaminen	Seuraavien teemojen kehittäminen: Luontolähtöinen hyvinvointi Wild food, kulttuurimatkailu, pyöräily- ja vesistömatkailu	Uusia tuotteita kotimaan ja kansainväliseen myyntiin syntyy, ympärivuotisuus parane, matkailutulo lisääntyy.	2024	Matkailuyhdistykset, Naturpolis ja kunnat	Kriittinen
Tuotteistaminen	Kalastuslupien ostettavuuden helpottaminen ja kalastusmatkailun kehittäminen.	Kalastuslupaviidakon selkeyttäminen ja yhtenäistäminen. Kalastusmatkailuun liittyvien palveluiden tuotteistaminen (ohjelmapalvelut, opaspalvelut yms)	Matkailun kasvaa ja helpottaa ympärivuotisuuden kehittämistä (myös pilkkimistä talvella). Kalastusmatkailun kautta uusi matkailijasegmentti tulee alueelle.	2024-2026	Naturpolis/ MOSKU-hanke	Oleellinen
Suunnittelu	Reitistöjen kehittäminen, yhteistyö toimijoiden välillä (kunnat, matkailuyhdistykset, Metsähallitus)	Maasto- ja vesistöreitistöjen parantaminen ja niiden arvioiminen kokonaisuutena käytön sekä asiakastarpeiden perusteella. Monikäyttöisyyden ja ympärivuotisuuden huomioiminen.	Reitistöjen määrä/monipuolisuus lisääntyy, kunto ja käyttöaste parane.	6/2025	Kunnat, matkailuyhdistykset, Naturpolis	Oleellinen
Tuotteistaminen ja reitistöt, vesistöjen kunnostus, infra ml. saavutettavuus	Koillismaan vesistöohjelman toteuttaminen	Koillismaan vesistöohjelman mukaisesti toiminnan kehittäminen.	Vesistöön liittyvät matkailutuotteet kehittyvät ja tulevat paremmin löydettäväksi, ympärivuotisuus parane, matkailutulo lisääntyy.	2025	Naturpolis ja kunnat	Oleellinen

Yhteenveto

lin Micropolis Oy:n hallinnoimassa Ijoen lumo -hankkeessa toteutettu Ijoen matkailun kehittämissuunnitelma 2025-2030 antaa raamit ja suuntaviivat Ijoen matkailun tulevaisuuden rakentamiselle. Suunnitelma kuvaa sekä tahtotilan, konkreettiset toimenpiteet ja vaiheistuksen, kuinka matkailutoimijat ja -kehittäjät haluavat alueen matkailua konkreettisesti kehitettävän yhdessä ja omaehtoisesti.

Tavoitteenamme on tiivistää ja systematisoida alueen matkailuyhteistyötä ja kehittämistä, jotta voimme yhdessä luoda entistä vahvemman ja houkuttelevamman matkailualueen. Tämä näkyy tulevaisuudessa kasvaneina matkailijamäärinä, parempana työllisyytenä, kehittyneenä liiketoimintana, petraantuneena elinvoimana, sujuvana yhteistyönä ja vaikuttavana yhteiskehittämisenä Ijoen alueella ja sen matkailullisessa vaikutuspiirissä.

Suunnitelma ei ole lopullinen, vaan sitä tulee tarkastella ja arvioida säännöllisesti. Suunnitelmaan tehdään tarvittavia päivityksiä huomioiden maailman ja matkailun jatkuvan muutoksen, paikallistalouksien erityispiirteet, muutokset toimintaympäristössä, olosuhteissa ja matkailutrendeissä. Toivomme, että kehittämissuunnitelma otetaan osaksi budjetointien ja investointien valmistelua ja päätöksentekoa, matkailun arjen kehittämistyötä ja yrityksien liiketoimintasuunnittelua. Toivomme, että kehittämissuunnitelman linjaukset ja tunnistetut avaintoimenpiteet ohjaavat päivittäistä työtämme niin yritys- kuin kuntatasollakin.

Haluamme kiittää kaikkia osallistujia arvokkaasta panoksesta tämän suunnitelman laatimisessa. Prosessi on ollut antoisa, opettava ja tuloksellinen. Yhdessä olemme saaneet kirkastettua matkailualueen tahtotilan ja määriteltä matkailun kehittämistyön kärkitoimenpiteet ja -teemat.

Sanotaan, että hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Nyt on sopiva aika lähteä kohti seuraavia askelmerkkejä. Vain yhdessä olemme enemmän.

Lisätietoja

Lisätietoja kehittämissuunnitelmasta antavat:

lin Micropolis Oy

Projektipäällikkö Virpi Keränen

virpi.keranen@micropolis.fi, +358 50 326 5168

Toimitusjohtaja Helena Illikainen

helena.illikainen@micropolis.fi, +358 40 620 5881

Iijoki-sopimus

Koordinaattori Lauri Rantala

lauri.rantala@micropolis.fi, +358 40 6475475

Pudasjärven Kehitys Oy

Matkailun yrityskehittäjä Markus Pyttynen

markus.pyttynen@pudasjarvi.fi, +358 50 544 2300

Kestävän kasvun
vauhdittaja

